

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 37/2014-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 prerokoval prijatú sťažnosť R. D., zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubicou Bičianovou, Záhradnícka 16/II, Komárno, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01, za účasti Okresného súdu Komárno, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. D. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Komárno **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01 konať bez zbytočných prietahov.

3. R. D. **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Komárno **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Komárno je p o v i n n ý uhradiť R. D. trovy právneho zastúpenia v sume 417,98 € (slovom štyristosedemnást' eur a deväťdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Ľubice Bičianovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2013 doručená sťažnosť R. D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubicou Bičianovou, Záhradnícka 16/II, Komárno, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01.

Zo sťažnosti vyplýva:

«... 30. 06. 2011 bol platiteľovi mzdy povinného v 4/ rade (navrhovateľovi) doručený Príkaz na začatie exekúcie EX 602/2001 zo dňa 17. 06. 2011 a to zrážkami zo mzdy povinného pod 4/, na základe vykonateľného exekučného titulu na peňažné plnenie: notárskej zápisnice č. N 375/00, NZ 360/00 zo dňa 14. 11. 2000... ktorým sa ukladá povinným... 4/ R. D., zaplatiť pohľadávku 4.233,82.- € s prísl...

Z Príkazu na začatie exekúcie zo dňa 17. 06. 2011 vyplývalo, že exekučné konanie sa voči povinným... začalo na návrh oprávneného; Všeobecná úverová banka, a. s...

povinný v 4/ rade (navrhovateľ)... podal... 11. 07. 2011 návrh na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1/ písm. g) EP, s poukazom na to, že oprávnený: Všeobecná úverová banka, a. s... nie je oprávnený pohľadávku vymáhať z dôvodov jej postúpenia a tiež z dôvodu, že povinný v 1/ rade Z. S. (dlžník), na základe dohody s postupníkom mal podľa vedomosti povinného v 4/ rade... pohľadávku splácať v nepravidelných splátkach už postupníkovi... Súčasne v návrhu na zastavenie exekúcie poukázal na skutočnosť, že

zo strany exekútora mu neboli v rozpore s ust. § 67 EP doručované žiadne písomnosti a preto namietal aj podpis na doručenke o prevzatí upovedomenia o začatí exekúcie o ktorom nemal vedomosti a ktoré mu nebolo nikdy doručené. Keďže mu neboli doručované žiadne písomnosti, či už zo strany oprávneného alebo exekútora, nemal žiadne vedomosti o tom, že pre uvedenú pohľadávku je vedené exekučné konanie...

povinný v 4/ rade... podal aj návrh na odklad v zmysle § 56 ods. 2 EP. Napriek tomu, že od podania návrhu na odklad a zastavenie exekúcie uplynuli už viac ako 2 roky, o návrhu povinného v 4/ rade doposiaľ rozhodnuté nebolo.

Medzičasom však uznesením Okresného súdu Komárno č. k. 0Er/2897/2001-157 zo dňa 04. 02. 2013 súd pripustil zmenu účastníka konania na strane oprávneného: Všeobecná úverová banka, a. s... ktorý z konania vystúpi a na jeho miesto vstúpi: SERRAGHIS LOAN MANAGMENT LTD...

Rozhodnutie zdôvodnil tým, že... 14. 09. 2011 bol súdu doručený návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane oprávneného z pôvodného oprávneného na spoločnosť: Debinvest Limited... na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12. 09. 2008 uzavretou so Všeobecnou úverovou bankou, a. s... ako postupcom a Debinvest Limited, ako postupníkom... 31. 10. 2012 bol súdu doručený ďalší návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane oprávneného na spoločnosť: SERRAGHIS LOAN MANAGMENT LTD... na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10. 04. 2012...

Povinný v 4/ rade... som proti uvedenému uzneseniu súdu zo dňa 04. 02. 2013 podal odvolanie z dôvodu, že z doteraz vykonaného dokazovania a dokladov založených do spisu nie je jednoznačne preukázaný prechod práva z exekučného titulu a tiež, že sa tak stalo v súlade s cit. ust. § 37 ods. 3 EP, účinného do 1. 2. 2002... som súdu vytýkal, že nerozhodol o návrhoch na zámenu účastníkov konania na strane oprávneného v zákonnej lehote 60 dní. O pôvodnom návrhu zo dňa 14. 09. 2011 a o návrhu zo dňa 31. 10. 2012, rozhodol až uznesením dňa 04. 02. 2013.

Bez ohľadu na uvedenú skutočnosť, povinný v 4/ rade som dňa 12. 06. 2013 podal ďalší návrh na odklad a zastavenie exekúcie, pretože existuje iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať a pre ktorý je exekúcia v zmysle § 57 ods. 1 písm. a, g/ EP, neprípustná z dôvodov, že: Notárska zápisnica o uznaní dlhu a súhlase povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, ktorá bola spísaná v rovnaký deň ako bola uzavretá

zmluva o úvere, nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom z dôvodu, že v čase uznania dlhu a vyhlásenia povinnej osoby o súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice ešte žiadny dlh neexistoval a uznať možno len dlh, ktorý už vznikol a nie ktorý snád v budúcnosti vznikne.

Čas plynie a zo strany súdu nebolo vydané žiadne rozhodnutie. Zamestnávateľ povinného 4/ v období od 6/2011 do 10/2013 vykonal z titulu tejto exekúcie zrážky zo mzdy už vo výške 10.950,69.- € a zrážky vykonáva ďalej. Povinný v 1/ rade podľa potvrdení založených do spisu na úhradu predmetnej pohľadávky uhradil sumu 1.860.- €, čo spolu za uvedené obdobie činí 12.810,69.- €. Na uvedenú skutočnosť povinný v 4/ rade upozornil exekútora v záujme toho, aby exekúcia nebola vykonávaná nad rozsah exekúcie. Exekútor, reagujúc na upozornenie, požiadal o poskytnutie súčinnosti povinného v 4/ rade formou urgencie rozhodnutia súdu o podaných návrhoch v exekučnom konaní...

Exekúcia je vedená na základe návrhu oprávneného: Všeobecná úverová banka a. s... zo dňa 11. 12. 2000, o čom sa oprávnený v 4/ rade (navrhovateľ) dozvedel až od svojho zamestnávateľa, keď mu bol doručený príkaz na začatie exekúcie dňa 30. 06. 2011 a ihneď začal vec riešiť. Podal 2 x návrh na odklad a zastavenie exekúcie z rôznych dôvodov, tak ako to uviedol vyššie. Prvý návrh na odklad a zastavenie exekúcie podal dňa 11. 7. 2011 a druhý dňa 12. 06. 2013. Ani o jednom návrhu dodnes rozhodnuté nebolo. Súd doposiaľ rozhodol len o návrhoch oprávneného na zmenu účastníkov konania na strane oprávneného a to uznesením zo dňa 04. 02. 2013, aj to nie v zákonnej lehote a voči ktorému povinný v 4/ rade podal odvolanie, nakoľko ho nepovažuje za správne. O odvolaní voči citovanému uzneseniu tiež rozhodnuté nebolo. S poukazom na tieto skutočnosti mám za to, že dĺžka konania nespĺňa požiadavku „primeranej lehoty“, čím došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Som toho názoru, že obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu majú výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Konanie, ktoré má byť predmetom posúdenia trvá viac ako 2 roky a exekúcia ako taká je vedená od roku 2001 t. j. takmer 12 rokov. V priebehu rokov 2011 a 2013 bola povinnému v 4/ rade zo mzdy z titulu exekúcie o ktorej nebol ani vyrozumený zákonným spôsobom, ktorú skutočnosť vo svojich podaniach uviedol, zrazená suma 10.950.- €. Príslušenstvo pohľadávky je už takmer trojnásobne vyššie ako istina, čo nespôsobil svojim konaním povinný v 4/ rade (navrhovateľ). V súvislosti s tým mu vznikli

nemalé, medziiným aj existenčné problémy. Navrhovateľ (povinný v 4/ rade) si je vedomý toho, že ako ručiteľ povinného v 1/ rade zodpovedá za úhradu pohľadávky oprávneného spoločne a nerozdielne so všetkými povinnými v 1-3/ rade, avšak opakovane podal návrh na odklad a zastavenie exekúcie z rôznych dôvodov, pre ktoré považuje exekúciu za neprípustnú resp. neoprávnenú a súd o týchto jeho návrhoch nerozhodol v súlade s ustanovením § 6 OSP a § 100 ods. 1 OSP, bez zbytočných prieťahov. Návrhy na súd povinný v 4/ rade podal z dôvodov, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1/ Okresný súd Komárne v konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/2897/2001 porušil základné právo R. D... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

2/ Okresnému súdu Komárno v konaní vedenom pod 0Er/2897/2001 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3/ Navrhovateľovi R. D... priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1,500.- EUR, ktoré mu je Okresný súd Komárno vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu.

4/ Okresný súd Komárno, je povinný zaplatiť náhradu trov konania R. D... v sume 317,66.- €...na účet právneho zástupcu navrhovateľa do 15 dní odo dňa právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 37/2014-11 z 29. januára 2014.

Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti.

Predseda okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagoval podaním zo 7. marca 2014 sp. zn. Spr 128/14, v ktorom okrem iného uviedol:

„Súd považoval za nevyhnutné vyriešiť otázku okruhu účastníkov t. j. toho, kto je vlastne oprávneným v danej exekučnej veci, nakoľko z návrhov mal vedomosť o tom, že pohľadávka s príslušenstvom, ktorá je predmetom exekučného konania, bola postúpená na nového veriteľa. Preto dňa 4. 2. 2013 rozhodol o zmene účastníka konania na strane oprávneného. Okresný súd Komárno bol toho názoru (čo vyplýva z vyjadrenia zákonnej sudkyne), že nie je hospodárne rozhodovať o stave, ktorý už neplatí, pričom v odôvodnení uznesenia (vydaného vyššou súdnou úradníčkou) uviedol, že pohľadávka bola postúpená najprv na spoločnosť Debtinvest Limited a potom na spoločnosť Serraghis Loan Management Ltd. Voči rozhodnutiu podal odvolanie povinný v 4. rade a po odvolacom konaní Krajský súd v Nitre, ktorému bol spis predložený dňa 23. 5. 2013 svojím uznesením č. k. 15CoE/178/2013-183, zo dňa 27. 6. 2013 uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. Er/2897/2001-157, zo dňa 4. 2. 2013 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd samostatne nerozhodol o návrhu zo dňa 14. 9. 2011 a rozhodol iba o návrhu zo dňa 31. 10. 2012. Preto Okresný súd Komárno opätovne uznesením č. k. OEr/2897/2001-208 zo dňa 9. 1. 2014 rozhodol samostatným výrokom o návrhu zo dňa 14. 9. 2011 a samostatným výrokom o návrhu zo dňa 31. 10. 2012. Rozhodnutie právoplatnosť nenadobudlo, nakoľko povinný v 4. rade podal voči nemu opäť odvolanie. Súd nerozhodol o návrhu na zastavenie exekúcie súčasne s návrhom na zmenu účastníka na strane oprávneného z dôvodu, že voči uzneseniu o zastavení exekúcie je prípustné odvolanie, pričom voči výroku o zastavení/nezastavení konania by mohol podať odvolanie oprávnený Všeobecná úverová banka, a. s., ktorá však podľa hmotného práva nie je veriteľom a preto jej záujem na pokračovaní exekučného konania je zjavne iný ako záujem súčasného veriteľa, o ktorého účastníctve v exekučnom konaní ku dnešnému dňu nebolo právoplatné rozhodnuté.

Zákonodarca postúpenie pohľadávok nevylíčil a preto je teoreticky možné postúpenia pohľadávok realizovať do nekonečna a bez ohľadu na to či s tým povinný súhlasí, pričom súd o procesných návrhoch na zmenu účastníka t. j. o týchto procesných zmenách musí rozhodnúť. V danom prípade je evidentné, že tento proces sa javí ako procesné veľmi jednoduchý, ale v skutočnosti v takomto exponovanom prípade je zdlhavý, ak si ho predlžuje aj sám povinný, podávaním opravných prostriedkov, ktoré zjavne vedú k predlžovaniu procesného postupu súdu (napr. o odvolacích konaniach). V tomto smere možno

iba konštatovať, že Okresný súd Komárno je preťaženým súdom, kde sa iba exekučných konaní vedie viac ako 82.000, pričom teoreticky by súd mal plynulé a bez prieťahov konať v každej z týchto exekučných vecí, okrem toho ale aj iných, či už občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, trestných veciach atď., čo je s poukazom na personálne zloženie a materiálne podmienky súdu dlhotrvajúcim a zjavne neriešiteľným problémom. Preto s poukazom na uvedené skutočnosti som toho názoru, že zbytočné prieťahy v tejto veci z pohľadu súdneho konania nevznikli, pretože súd konal v intenciách svojich možností priebežne a v primeranej lehote. Sťažovateľ ovi v exekučnom konaní povinnému v 4. rade zjavne naďalej vyhovuje predlžovanie lehoty na vybavenie veci, pretože aj t. č. podal odvolanie opäť proti procesnému rozhodnutiu, ktoré je potrebné pre vydanie samotného rozhodnutia o jeho návrhu na odklad a zastavenie exekúcie.“

Sťažovateľ k vyjadreniu predsedu okresného súdu doručil ústavnému súdu 31. marca 2014 toto vyjadrenie:

„Mám za to, že okresný súd sa nedostatočne oboznámil s obsahom návrhu povinného v 4/ rade (sťažovateľa) na odklad a zastavenie exekúcie zo dňa 08. 07. 2011. Návrh povinného v 4/ rade ako i ostatných povinných bol najskôr podaný z toho dôvodu, že oprávnený: Všeobecná úverová banka, a. s., Bratislava, pob. Komárno nie je oprávnený vymáhať pohľadávku z dôvodov jej postúpenia, ktorú skutočnosť postupca ani postupník tak súdu ako ani exekútorovi od roku 2008 neoznámili a tak exekúciu vedenú postupcom považoval povinný v 4/ rade (sťažovateľ) za neoprávnenú a žiadal exekúciu zastaviť. Pokiaľ by následne nedošlo k predloženiu zmluvy o postúpení pohľadávky resp. preukázaniu jej postúpenia, exekúcia by musela byť zastavená. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal zastavenia exekúcie nie z dôvodu postúpenia pohľadávky, lebo to nie je dôvod zastavenia exekúcie, ale z dôvodu, že Všeobecná úverová banka, a. s., Bratislava, pob. Komárno, nebola oprávnená pohľadávku vymáhať.“

Ďalej dovoľm si nesúhlasiť s konštatovaním pána predsedu okresného súdu v tom, že sťažovateľovi v exekučnom konaní ako povinnému v 4/rade zjavne naďalej vyhovuje predlžovanie lehoty na vybavenie veci, vychádzajúc z toho, že podáva voči rozhodnutiam súdu opravné prostriedky, pretože aj t. č. podal opäť odvolanie proti procesnému rozhodnutiu súdu. Práve opak. Predlžovanie lehoty sťažovateľovi absolútne nevyhovuje,

pretože na základe exekučného príkazu mu zamestnávateľ vykonáva zrážky zo mzdy a zrazené sumy vedie na depozitnom účte. Na moje viaceré upozornenia adresované exekútorke, že v prípade ďalších zrážok zo mzdy povinných môže dôjsť k zrážkam nad rozsah rozhodnutím priznanej pohľadávky a jej príslušenstva, ma exekútorka požiadala o podporu formou urgencie rozhodnutia súdu o podaných návrhoch povinných. Naposledy listom zo dňa 14. 01. 2014 som exekútorke oznámila, že na úhradu pohľadávky 4.233,82. -€ s prísl. boli zo mzdy povinných vykonané zrážky spolu s čiastočnou úhradou v celkovej výške 19.168,14.-€. Napriek uvedenému, zrážky sú vykonávané naďalej, takže je evidentné, že predĺžovanie lehoty v tomto prípade sťažovateľovi nie je na jeho prospech, ale v neprospech. Nevidím žiadnu výhodu, ktorá by z tohto predĺžovania mala pre sťažovateľa vyplývať a z ktorej by mohol profitovať. Pokiaľ sa týka podávania opravných prostriedkov sťažovateľom, je to jeho právo a napokon Krajský súd v Nitre rozhodnutím 15CoE/178/2013 zo dňa 27.06.2013 mu dal za pravdu a považoval jeho odvolanie za dôvodné, keď zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vyslovil názor, že oba návrhy na zmenu účastníka konania je potrebné posúdiť samostatne a samostatne aj o nich rozhodnúť. Napriek uvedenému prvostupňový súd opätovne jedným uznesením sp. zn. 0Er/2897/2001 zo dňa 09. 01. 2014 rozhodol o oboch návrhoch. Ďalším odvolaním proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ vytkol prvostupňovému súdu, že nerozhodol v súlade s citovaným uznesením odvolacieho súdu, keď o návrhoch na zmenu účastníka konania na strane oprávneného nerozhodol samostatne a neposudzoval ich samostatne. Sťažovateľ vytýkal prvostupňovému súdu, že nezisťoval, či listiny preukazujúce prechod práva z exekučného titulu na oprávnených je v súlade s ust. § 37 ods. 3, 4 EP, účinným do 1. 2. 2002, keďže exekučné konanie v tomto konkrétnom prípade začalo na základe návrhu oprávneného dňa 11. 12. 2001. Pokiaľ by bol prvostupňový súd dostatočne zistil skutkový stav a vysporiadal sa s vytýkanými nedostatkami v odôvodnení rozhodnutia, sťažovateľ odvolanie podávať nemusel a určite by ani nepodal. Čiže prieťahy v konaní nespôsobil sťažovateľ svojim konaním. Na záver svojho vyjadrenia by som chcela poukázať aj na ďalší návrh sťažovateľa na odklad a zastavenie exekúcie zo dňa 26. 06. 2013, ktorý podal z iného dôvodu ako pôvodný návrh na zastavenie exekúcie zo dňa 8. 7. 2011 a z ktorého vyplýva, že celú exekúciu považuje za neprípustnú z dôvodov tam bližšie rozvedených. Z uvedeného je len zrejmé, že je v záujme sťažovateľa, aby o týchto jeho návrhoch bolo rozhodnuté čím skôr. “

Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že po právnej stránke nemožno rozhodovanie o návrhu na zastavenie a odklad exekúcie v rámci exekučného konania, ktoré patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, hodnotiť ako zložitú.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd pri preskúmaní spisu okresného súdu sp. zn. Er 2897/01 nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľ prispel k zbytočným priet'ahom v konaní. Tvrdenie predsedu okresného súdu o tom, že sťažovateľovi vyhovuje predlžovanie lehoty na vybavenie veci, pretože podáva proti rozhodnutiam okresného súdu odvolania, je absolútne nevhodné. Vzhľadom na sumu, ktorá

bola na príkaz súdneho exekútora zo mzdy sťažovateľa a ostatných povinných v uvedenej exekučnej veci stiahnutá a čiastočne aj uhradená priamo oprávnenému v celkovej výške 19 168,14 €, pričom vymáhaná istina predstavuje sumu 4 233,82 €, nemôže mať sťažovateľ žiadny záujem na predĺžovaní exekučného konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd preskúmal spis okresného súdu sp. zn. Er 2897/01 a zistil, že na okresnom súde je vedené exekučné konanie o vymoženie istiny 4 233,82 € s prísl., kde oprávneným je VÚB, a. s., a sťažovateľ je z dôvodu svojho ručiteľského záväzku povinným vo štvrtom rade. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 11. júla 2011 návrh na odklad a zastavenie exekúcie. Následne podal sťažovateľ návrh na odklad a zastavenie exekúcie 6. marca 2013 a 26. júna 2013. Dňa 10. októbra 2011 navrhla súdna exekútorka, aby okresný súd pripustil zmenu účastníkov konania na strane oprávneného vzhľadom na to, že pôvodný oprávnený VÚB, a. s., postúpil svoju pohľadávku na spoločnosť DEBTINVEST LIMITED. Dňa 31. októbra 2012 doručila súdna exekútorka návrh, aby okresný súd pripustil ďalšiu zmenu účastníka na strane oprávneného z dôvodu, že spoločnosť DEBTINVEST LIMITED postúpila pohľadávku, ktorá je predmetom exekučného konania, na spoločnosť SERRAGHIS LOAN MANAGEMENT LTD.

Okresný súd uznesením sp. zn. Er 2897/01 zo 4. februára 2013 rozhodol tak, že pripustil zmenu účastníka na strane oprávneného tak, že VÚB, a. s., z konania vystúpi a na jej miesto vstúpi SERRAGHIS LOAN MANAGEMENT LTD. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal odvolanie sťažovateľ, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 15 CoE 178/2013 z 27. júna 2013 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil z dôvodov, že okresný súd nerozhodol o pôvodnom návrhu oprávneného na pripustenie zmeny účastníka na strane oprávneného z pôvodného oprávneného VÚB, a. s., na spoločnosť DEBTINVEST LIMITED. Krajský súd vrátil spis okresnému súdu 6. augusta 2013. O návrhoch na zmenu účastníka na strane oprávneného

z 10. októbra 2011 a 31. októbra 2012 rozhodol okresný súd jedným uznesením z 9. januára 2014. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie.

Z uvedeného priebehu konania na okresnom súde je zrejmé, že okresný súd bol od 10. októbra 2011, keď mu bol doručený návrh na pripustenie zmeny účastníka, do 4. februára 2013 nečinný, teda bezdôvodne nekonal 16 mesiacov. Činnosť okresného súdu pri vydávaní uznesenia bola nesústredená, keďže uznesenie okresného súdu bolo uznesením krajského súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Aj následný postup po vrátení spisu z krajského súdu hodnotí ústavný súd ako nečinnosť okresného súdu, keď po zrušení jeho uznesenia opätovne rozhodol až 9. januára 2014, teda bezdôvodne nekonal a nevydal jednoduché uznesenie ďalších 5 mesiacov. Zároveň je potrebné konštatovať, že ani toto uznesenie okresného súdu, vzhľadom na odvolanie, ktoré sťažovateľ proti nemu podal, nie je právoplatné.

O návrhoch sťažovateľa na odklad a zastavenie exekúcie okresný súd nerozhodol, napriek tomu, že prvý návrh na odklad a zastavenie exekúcie sťažovateľ doručil už 1. júla 2011, teda takmer pred tromi rokmi. Je možné súhlasiť s tvrdením predsedu okresného súdu, že pred rozhodnutím o návrhu na zmenu účastníka nie je možné o návrhu na odklad a zastavenie exekúcie rozhodnúť. Ústavný súd však poukazuje na to, že prvý návrh na odklad a zastavenie exekúcie doručil sťažovateľ okresnému súdu ešte pred návrhom exekútorky na pripustenie zmeny účastníkov konania, a preto konštatuje, že nečinnosť a nesústredená činnosť okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu na pripustenie zmeny účastníkov je zároveň dôvodom, prečo o návrhoch sťažovateľa do dnešného dňa nebolo rozhodnuté.

Obranu predsedu okresného súdu spočívajúcu v tom, že okresný súd je preťažený, má nedostatočné personálne a materiálne podmienky, ústavný súd neakceptoval. Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí či námietka častých zmien zákonných sudcov, neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy či dokonca technická nefunkčnosť súdu nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prietahov (obdobne napr. III. ÚS 140/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel ku záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01 došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. Er 2897/01 konal bez zbytočných priesťahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 500 €.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý

vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (doterajšiu dĺžku súdneho konania, dobu priesťahov okresného súdu v konaní) ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť sťažovateľovi v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania, ktoré sťažovateľovi v konaní pred ústavným súdom vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním.

Sťažovateľ si uplatnil nárok na úhradu trov konania celkovo v sume 467,04 €. Ústavný súd mu priznal úhradu trov konania v sume 417,98 € za tri úkony právnej služby, t. j. 2 x 130,16 € (za úkony právnej služby vykonané v roku 2013, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu), 1 x 134 € (za úkon právnej služby vykonaný v roku 2014, t. j. vyjadrenie k stanovisku predsedu okresného súdu) a 3 x náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné, a to 2 x 7,81 € a 1 x 8,04 € podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014